

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

16.12.2019

КАРАР

№ 58

**2020-2022 елларга Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районының Кодаш авыл җирлегендә
энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә
программаны раслау турында**

«Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2009 елның 23 декабрдәге 261-ФЗ номерлы Федераль законны үтәү йөзеннән, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының Березовка авыл җирлеге башкарма комитеты

каrar бирә:

1. 2020-2022 елларга Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының Березовка авыл җирлегенең энергияне сакчыл тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендәге программаны расларга.
2. Әлеге карар массакүләм мәгълүмат чараларында рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үземдә калдырам.

Г. А. Хәйсарова

Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы
Кодаш авыл жирлеген башкарма комитеты житәкчесенен
2019 елның 16 декабрендәге 58 нче номерлы
караы белән расланды

**2020-2022 елларга Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районы Кодаш авыл жирлегенен энергияне сак
тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыру өлкәсендәге
программасы**

Кодаш а.
2019 ел

ЭЧТӨЛӨК

Программа паспорты

1. Энергияне сак тотуның һәм энергетика нәтижәлелеген күтәрүнең агымдагы торышына комплекслы анализ
  2. Программаның максатлары һәм бурычлары
  3. Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары
  4. Максатчан күрсәткечләр
  5. Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чаралары
  6. Көтелә торган нәтижәләр
  7. Финанслау күләме һәм чыганақлары
- 1 нче кушымта

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2020-2022 елларга Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының Кодаш авыл жирлегендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә программа
Программаны эшләү өчен нигезләр	2009 елның 23 ноябрена 261-ФЗ номерлы «энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» Федераль закон»; Россия Энергетика министрлыгының 30.06.2014 ел, № 398 боекы «дәүләт һәм муниципаль берәмлек, эшчәнлекнең жайга салынулы төрләрэн хәл итүче оешмалар катнашында оешмаларның энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендәге программалар формасына һәм аларны гамәлгә ашыруның барышы турында хисапчылыкка карата таләпләрне раслау турында»;
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының Кодаш авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчеләре	Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының Кодаш авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаны үтәүчеләр	Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының Кодаш авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максаты-энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чараларын гамәлгә ашыру хисабына энергетика ресурсларын рациональ файдалануны тәмин итү. Программаның Бурычлары: -ягулык-энергетика ресурсларының барлык төрләрэн куллану күләмнәрэн киметүне һәм энергия ресурслары өчен түләү чыгымнарын киметүне тәмин итү; - электр энергиясен, табигый газны куллануның чагыштырма күрсәткечләрэн киметү; - электр энергиясен югалтуларны киметү; - мотор ягулыгын куллануның нәтижәлелеген арттыру
Гамәлгә ашыру	- Программаны гамәлгә ашыру сроклары: 2020 - 2022

сроклары һәм этаплары Программалар	еллар;
Программаны гамәлгә ашыруның төп соңгы нәтижәләре	Программаны тормышка ашыру чорында планлаштырыла: коммуналь хезмәтләр һәм энергетика ресурсларына чыгымнарны ел саен 10% ка киметү белән 2018 елга карата кимендә 30 % ка киметү %; 2018 елга карата энергетика ресурсларын куллануның чагыштырма күрсәткечләрен 30% ка киметү; программаны тормышка ашыру чорында энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чараларын гамәлгә кертүдән энергия ресурсларын экономияләү 59,0 мең сум тәшкил итәчәк (агымдагы бәяләрдә);
Күләме һәм чыганаclarы	Жирле бюджет акчалары

1. Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыруның агымдагы торышын комплекслы анализлау

Оешма турында гомуми мәгълүмат

Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Кодаш авыл жирлеге башкарма комитеты

нигез салынган ел-1990 ел

оешма эшчәнлегенең төп юнәлешләре-жирле үзидарә органнары эшчәнлеге хезмәткәрләр саны-3

милектә (оператив Идарәдә, хужалык алып бару өчен, башка хокукларда) биналар, корылмалар саны - 55,0 кв.м мәйданлы 2 кабинеттан түләүсез файдалану хокукында. М. Жәлил.

Хәзерге вакытта энергетика ресурсларына чыгымнар оешма чыгымнарының шактый өлешен тәшкил итә. Энергия чыганаclarына тарифлар һәм бәяләр арту шартларында аларны нәтижәсез куллануга юл куюрга ярамый. Энергетика ресурсларын куллануның нәтижәләлеген арттыру өчен шартлар тудыру оешма үсешенә өстенлекле бурычларынан берсе булып тора.

2018 елда электр энергиясен куллану 101566 кВт*сәг тәшкил итте, жылылык энергиясен куллану 21,7 Гкал тәшкил итте. Салкын суны куллануның гомуми күләме-0 мең куб. м, кайнар суны -0 мең куб. м тәшкил итте.:

1 нче таблица

№ п/п	Энергетика ресурсының атамасы	Үлчәү берәмлеге	Алдагы еллар			База 2018 ел	Искәрмә
			2015	2016	2017		
1.	Электр энергиясе, шул исәптән:	мең кВт·ч	97,1	106,6	98,6	101,5	
	электр энергиясе	мең кВт·ч	-	-	-	-	
	Урамнарны яктырту	мең кВт·ч	97,1	106,6	98,6	101,5	
2.	Мотор ягулыгы, шул исәптән:	л, т	2340,00	2002,65	2760,00	2508,69	
	бензин	л, т	2340,00	2002,65	2760,00	2508,69	
	керосин	л, т	-	-	-	-	
	дизель ягулыгы	л, т	-	-	-	-	
	Жылылык энергиясе	Гкал.	21,4	21,4	21,4	21,4	

Ул Кызыл Чишмә авылында электр энергиясе линиясен үзгәртеп кору һәм урам яктырткычлары санының артуына бәйле. Кодаш авылында урам яктырткычлары лампаларын энергия саклаучы лампаларга алыштырырга кирәк. Өч этапта 105 яктырткычны, ел саен 35әр яктырткычны алыштыру планлаштырыла.

Даими рәвештә үткәрү, автомобильнең.

Бюджет учреждениесенең энергетика ресурсларын һәм коммуналь хезмәтләрне төп тәмин итүчеләр булып тора:

«Татэнергосбыт " ААЖ-Бөгелмә бүлекчәсе;

жылылык энергиясен куллану – ис. М. Жәлил;

Оешмада автоном газ белән тәмин итү чыганагы кулланыла.

Оешма тарафыннан кулланыла торган энергетика ресурсларына түләү оешма тарафыннан мөстәкыйль башкарыла.

2 нче таблица

Энергетика ресурсы төре	Үлчәү берәмлеге.	Гомуми еллык чыгымнар, кулланыла торган энергетика ресурслары өчен исәп-хисаплар исәпкә алу приборларыннан файдаланып башкарыла		
		2016 ел	2017 ел	2018 ел
Электр энергиясе, шул исәптән:	мең сум	614,9	627,7	661,7
урамнарны яктырту	мең сум	614,9	627,7	661,7
электр энергиясе	мең сум			
Жылылык энергиясе	мең сум	35,1	41,4	37,9
Мотор ягулыгы	мең сум	68,8	98,8	98,5
БӨТЕНЕСЕ	мең сум	718,8	767,9	798,1

Оешмада энергетика ресурсларын рациональ кулланмауга китерүче төп проблемалар булып тора:

жылылык энергиясен исәпкә алу приборының булмавы;

энергия нәтижәлелегенең түбән класслы жиһазларын һәм материалларын кулану.

2. Программаның максатлары һәм бурычлары

Программаның төп максаты-энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чараларын гамәлгә ашыру хисабына оешмада энергетик ресурслардан рациональ файдалануны тәмин итү.

Программаны гамәлгә ашыру барышында куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге төп бурычларны хәл итәргә кирәк:

- ягулык-энергетика ресурсларының барлык төрләрән куллану күләмнәрән киметүне һәм энергия ресурслары өчен түләү чыгымнарын киметүне тәмин итү;;
- энергияне саклау потенциалын гамәлгә ашыруны тәмин итә торган энергоэффектив технологияләр, конструкцион һәм материаллар, энергия куллану белән идарә итү системаларын гамәлгә кертү.

3. Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

Программа 2020-2022 елларга исәпләнгән. Программаны гамәлгә ашыру 1 этапта башкарыла.

4. Максатчан күрсәткечләр

Программаның максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре булып тора:

- Кодаш авыл жирлегә Башкарма комитетының энергетика ресурслары белән тәмин итү чыгымнарын киметү;
- энергетика ресурсларын куллануның нәтижәлелеген арттыру.

Программада чараларның максатчан нәтижәлелеген чагылдыра торган максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр системасы каралган.

Программаның максатчан күрсәткечләре энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә максатчан күрсәткечләр күрсәткечләрен исәпләү методикасы нигезендә, шул исәптән Россия Энергетика министрлыгының «энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә максатчан күрсәткечләр күрсәткечләрен исәпләү методикасын раслау турында» 2014 елның 30 июнендәге 399 номерлы боерыгы белән расланган чагыштырма шартларда билгеләнгән һәм программага 1 нче кушымтада китерелгән.

5. Энергияне саклау һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру чаралары

Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру программасы чаралары исемлеге 3 нче таблицادا китерелгән

3 нче таблица

N п/п	Программа чараларының исеме	2020 ел					2021 ел					2022 ел				
		Чараларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү		Ягулык-энергетика ресурсларын экономияләү			Чараларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү		Ягулык-энергетика ресурсларын экономияләү			Чараларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү		Ягулык-энергетика ресурсларын экономияләү		
				натураль анлатмада		Бәя чагылышында, мең сум.			натураль анлатмада		Бәя чагылышында, мең сум.			натураль анлатмада		Бәя чагылышында, мең сум.
		нигез	күләм, мең сум.	сан	үлчәү берәмлеге		нигез	күләм, мең сум.	сан	үлчәү берәмлеге		нигез	күләм, мең сум.	сан	үлчәү берәмлеге	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	Энергияне саклау өлкәсендә муниципаль норматив хокукый актлар кабул итү	Таләп итми финанс чыгымнары														
2	Хезмәткәрләргә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру нигезләренә өйрәтү	Таләп итми финанс чыгымнары														
3	Даими рәвештә карап чыгу, лампаларны һәм яктырткычларны чистарту	Таләп итми финанс чыгымнары														
4	Яктырту системаларын модернизацияләү, энергияне саклаучы яктырткычлар һәм яктырту белән идарә итүнең автоматлаштырылган системаларын урнаштыру	Жирле бюджет	30,0	25830	кВт.ч	190,6	Жирле бюджет	30,0	25830	кВт.ч	201,9	Жирле бюджет	30,0	25830	кВт.ч	213,8
5	Автомобильләргә сыекландырылган газга күчәрү			3015	л	39,4			3015	л	41,37			3015	л	44,2
6	Ел саен автомобильнең бәясе		5,4	1		0,042		5,4	1		0,043		5,4	1		0,045
Чаралар буенча барлыгы			35,4	X	X	27,182	X	35,4	X	X	30,883	X	35,4	X	X	34,575

6. Көтелгән нәтижәләр

Программаны тормышка ашыру нәтижәләре буенча түбәндәге төп нәтижәләргә ирешү фаразлана:

энергетика ресурслары чыгымын исәпкә алу приборлары белән тәмин итүне тәмамлау;

энергияне сак тоту технологияләрен, шулай ук югары класслы энергетик нәтижәлелек материалларын һәм жиһазларын куллану;

Программаны тормышка ашыру шулай ук энергетика ресурсларын түлүгә чыгымнарны киметү нәтижәсендә алынган экономия хисабына энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чараларын гамәлгә ашыру өчен өстәмә финанс чараларын бушатуны тәмин итәчәк.

Программа чараларын тормышка ашыру чорында энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чараларын гамәлгә кертүдән энергия ресурсларын экономияләү 59,1 мең сум тәшкил итәчәк (агымдагы бәяләрдә).

Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре түбәнрәк:

5 нче таблица

№ п/п	Көтелә торган нәтижә	Күрсәткеч
1.	2018 елга карата энергетика ресурсларын куллануның чагыштырма күрсәткечләрен киметү: электр энергиясе, кВтч/чел	0,006
2.	Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чараларын гамәлгә кертүдән энергия ресурсларын экономияләү бәясе бер мең сум тәшкил итәчәк (агымдагы бәяләрдә);	250,0
3.	<i>башка көтелгән нәтижәләр</i>	

7. Финанслау күлөмө һәм чыганақлары

2020-2022 елларда Программаны финанслауның барлық чыганақлары хисабына финанслауның гомуми күлөмө 106,2 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

жирле бюджет хисабына-106,2 мең сум.

6 нчы таблица

Финанслау чыганақлары *	Гамәлгә ашыруга финанс чыгымнары (мең сумнарда)			
	Шул исәптән			Бөтенесе
	2020 ел	2021 ел	2022 ел	
Барлығы, шул исәптән:	35,4	35,4	35,4	106,2
МБ	35,4	35,4	35,4	106,2

* МБ - жирле бюджет

Программа чаралары исемлеге һәм аларны финанслау күлөмө ел саен төзәтелә.

Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыруның максатчан күрсәткечләре исемлеге

№ п/п	Күрсәткечләр исеме	Үлчәү берәмлеге	Еллар буенча максатчан күрсәткечләрнең әһәмияте			
			2018 елгы база күрсәткече нең әһәмияте	2020 ел	2021 ел	2022 ел
1	2	3	4	5	6	7
1	Кулланыла торган (кулланыла торган) ЭЭ күләмнәре өлеше, аның өчен исәп-хисап приборлары кулланып башкарыла, кулланыла торган ЭЭНЫҢ гомуми күләмендә	%	100	100	100	100